

A Fővárosi Ítéletábra a fellebbezési eljárásban dr. Magyar Anikóügyvéd által képviselt felperesnek - a személyesen eljáró alperes ellen, szakszervezeti tagdíj és megbízási díj megfizetése iránt indított a Fővárosi Törvényszék 2015. április 9. napján kelt 18.P.24.685/2014/8. számú ítélete ellen a felperes által 9. sorszám alatt benyújtott fellebbezése folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

ítéletet

A Fővárosi Ítéletábra az első fokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A le nem rótt 15.000 (tizenötezer) forint fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

A felperes a keresetében 116.000 forint és 2012. január 1. napjától számított Ptk. 301. § (1) bekezdése szerinti késedelmi kamatai megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Követelése az alábbiakból tevődött ki: 33 hónapra elmaradt tagdíj 66.000 forint, megbízási szerződés megszegése folytán 45.000 forint beadványszerkesztési díj és 5.000 forint adminisztrációs költség. Keresetét a Ptk. 198., 201., 478. és 479. §-aira alapította. Mindezen túlmenően a közjegyzői eljárásban felmerült 10.000 forint ügyvédi munkadíját és 5.000 forint költségének a megfizetését is kérte.

Az alperes a kereset elutasítását indítványozta. Nem vitatta, hogy 2009. február 28. napjától 2012. december 11. napjáig tagja volt a felperesnek és a tagsági viszonya tagdíj nem fizetés miatt szűnt meg. Ugyanakkor vitatta, hogy tagdíjtartozása és a megbízási szerződés alapján bármilyen fizetési kötelezettsége fennáll a felperessel szemben.

Az első fokú bíróság az ítéletében a keresetet elutasította, megállapította, hogy az állam által előlegezett 10.000 forint eljárási illeték az állam terhén marad.

Az ítélet indokolásában az első fokú bíróság tényként állapította meg, hogy az alperes 2009. február 28. napjától 2012. december 11. napjáig volt tagja a felperesnek. Kiemelte, hogy az alperes tagsági

viszonya az annak létrejöttékor hatályos 1989. évi II. törvény 3. § (1) bekezdése, valamint a felperes alapszabályának értelmében önkéntes volt. Az alapszabály 25. pontja alapján az alperest a tagsági viszonya kezdetétől, annak megszűnéséig terhelte tagdíjfizetési kötelezettség. Az alperes 2012. január 1. és 2014. szeptember 8. közötti időszakban nem tett eleget tagdíjfizetési kötelezettségének, ezért a felperes jogosult volt ezen igényét alperessel szemben érvényesíteni. Ugyanakkor a tagdíj alapját és mértékét az alapszabály 159. pontja alapján a felperes nem bizonyította, így bizonyítottság hiányában a tagdíj megfizetésére irányuló keresetet elutasította. Az alapszabály 22./F/4. pont alapján a felperes nyilatkozatára figyelemmel a tagokat megilleti az ingyenes jogi képviselő. 2011. szeptember 8. napján a felek megbízási szerződést kötöttek, melynek értelmében a felperes ellátta az alperes képviselőt munkügyi perben. A felperes állította, hogy az alperes képviselőjében három beadványt készített és a munkügyi bíróságon egy tárgyaláson képviselte az alperest, melyek közül bizonyítékként csak a tárgyalási jegyzőkönyvet csatolta. Az első fokú bíróság ugyanakkor megállapította, hogy a felperes olyan időszakban látta el az alperes képviselőt, amikor az tagja volt a felperesnek, mely időszakban a felperes ingyenesen volt köteles az alperes képviselőt ellátni. Mindezek alapján megalapozatlannak tartotta a megbízási díjra alapított kereseti kérelmet. Megjegyezte, hogy tagsági jogviszony hiányában nem is képviselhette volna a felperes az alperest a munkügyi perben, továbbá, hogy a megbízási díjra alapított kereseti kérelmet, és a felek a szerződésben az ügy eredményes ellátása esetére rendelkeztek a megbízási díjról, a felperes az eredményes képviselőt jelen perben nem bizonyította. Ezért a megbízási szerződésre alapított keresetet elutasította.

Az első fokú ítélet ellen a felperes élt fellebbezéssel. Elsődlegesen az ítélet megváltoztatását és a kereseti kérelmének megfelelően az alperes kötelezését kérte 66.000 forint elmaradt tagdíj, továbbá megbízási szerződés alapján 45.000 forint beadványszerkesztési díj és 5.000 forint adminisztrációs költség, azaz mindösszesen 116.000 forint tőke és 2012. január 1. napjától számított késedelmi kamat megfizetésére. Másodlagosan a Pp. 252. § (2) bekezdése alapján az ítélet hatályon kívül helyezését és az első fokú bíróságnak a per újabb tárgyalására utasítását kérte. Hangsúlyozta, hogy az alperes nem vitatta tagsági viszonyát, a megbízási szerződés megkötését. Az alperes a megbízási szerződést annak tudatában kötötte meg, hogy szerződésszegés esetén a felperes jogosulttá válik követelni a 64/2010. számú Vezetőségi Testületi határozat mellékletét képező díjtáblázatban foglalt összegeket is. Az alperes a megbízási szerződésben foglalt kötelezettségét megszegte, miután a tagsági viszony három évig fenntartására tett vállalását nem tartotta meg és így tagdíjat sem fizetett. Az alperes önhibájából szűnt meg a tagsági viszony, ezáltal 2012. január 1. napjától 2014. szeptember 8. napjáig 66.000 forint tagdíj tartozása keletkezett az alapszabály 159. pontja értelmében. Az alapszabályban, illetőleg a megbízási szerződésben megállapított megbízási díj a ténylegesen ellátott jogi képviselői szolgáltatás értékét nem fedezi, ezért csak a tagsággal rendelkezőket illetik meg a képviselő a Vezetőségi Testületi határozat értelmében is. Az alperes három éves tagsági viszonyt nem tartott fenn, ezért a megbízási szerződés alapján az ügy ellátása kapcsán felmerült költségeket is köteles megfizetni. Fenntartotta a 2015. március 19. napján kelt előkészítő iratában foglaltakat. A tagdíj összege vonatkozásában hangsúlyozta, hogy az alperes illetménye alapján az alperes munkáltatója által elutalt legutolsó megfizetett tagdíj 2.000 forint volt. Tekintettel arra, hogy az alperes nem vonta kétségbe a tagdíjkövetelés mértékét, így a Pp. 163. § (2) bekezdésére is figyelemmel az első fokú bíróság nem utasíthatta volna el az alperes kérelmét bizonyítatlanságára hivatkozással a keresetet. Megítélése szerint a bíróságnak kétely esetén kötelessége lett volna tájékoztatni a felperest a további bizonyítás szükségességéről. Utalt arra is, hogy a teljes tagdíjkövetelés azért sem lett volna elutasítható, mert az kétséget kizáró tényként állapítható meg, hogy a tagnak kötelezettsége a tagdíjfizetés, a tagdíj legalacsonyabb mértéke 1.000 forint/hó, azaz legalább mindösszesen 33.000 forint tagdíjhátralék tekintetében az alperes marasztalása mindenképpen indokolt lett volna és a további bizonyítás elrendelése csak a

fennmaradó összeg erejéig lett volna szükséges. Hangsúlyozta, hogy előkészítő irata mellékletét képezték azok a beadványok, amelyeket az alperes képviselőjében a munkaügyi perben készített. Abban az esetben, ha ezek bármely okból nem érkeztek meg a bírósághoz, akkor a bíróságnak tájékoztatnia kellett volna ezen körülményről. Utalt a Ptk. 314. § (2) bekezdésére, a Ptk. 4. § (4) bekezdésére, kiemelve, hogy az alperes tagsági viszonya önhibájából szűnt meg, így a szerződésszegés alperesnek felróható. A tagsági viszony három éven át történő fenntartása, és így a tagdíj megfizetése a megbízás keretében kifejtett felperesi tevékenységért, a gondossági kötelelem teljesítéséért járó ellenszolgáltatás a Ptk. 200. § (1) bekezdésére is figyelemmel. A felperes kizárólag tagjai részére nyújtott képviselői tevékenységet abban az esetben, ha a megbízási szerződés megkötésre került és abban bizonyos kötelezettségeket vállaltak ellenszolgáltatásként, amelyeket be is tartottak. Hivatkozott a Ptk. kommentárja, eseti döntésekre.

Az alperes érdemi ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A Fővárosi Ítélet tábla a fellebbezési kérelemhez kötötten az első fokú bíróság ítéletét a Pp. 256/A. § (1) bekezdés f) pontja alapján - a felek tárgyalás tartása iránti kérelmének hiányában - tárgyaláson kívül bírálta el.

Tény, hogy az alperes 2009. február 28. napjától 2012. december 11. napjáig volt a felperes tagja, tagsági viszonya tagdíj nem fizetés miatt szűnt meg törlés folytán. Nem vitatottan az alperest a tagsági viszonya időtartama alatt a felperes alapszabálya értelmében tagdíj fizetési kötelezettség terhelte. Az alperes kifejezett beismert nyilatkozatot a tagdíj összegére nem tett, ezért a Pp. 163. § (2) bekezdés alkalmazhatóságának hiányában az elsőfokú bíróság helytállóan mutatott rá, hogy a felperest terhelte az általa követelt, az alperes részéről meg nem fizetett tagdíj mértékének a bizonyítása. A felperesnek az érvényesített időszakban hatályos alapszabálya 159. pontja szabályozza a tagdíj alapját és mértékét. A rendelkezésre álló adatok szerint a 2012. január 1. napjától érvényesített időszakban az alperes munkaviszonyban állt, így az alapszabály 159. pont első fordulata szerint, havonta a pótlékok nélküli bruttó illetményének 1%-át volt köteles tagdíjként megfizetni a felperesnek az alapszabály 160. pontjában írtak szerinti módon. Az alapszabály fenti rendelkezései minimum tagdíjról nem szólnak, így a felperes erre hivatkozása nem alátámasztott. A felperes előadása szerint legutoljára a munkáltató utalta a tagdíjat, amely egyéb tényelőadás hiányában a kereset tárgyára tekintettel 2011. évben történt. 2012. január 1. napjától jogszabály változás folytán az 1996. évi XLIII. tv. 33/C. § (5) bekezdése a 2/2011. (I. 14.) NGM utasítás 3. § (2) bekezdés e) pontja értelmében a központosított illetményszámfejtés folytán, külön megállapodás létrejöttének igazoltsága hiányában a tagdíjat az alperesnek kellett volna fizetnie a már felhívott alapszabályi rendelkezés szerinti mértékben. Az alperes jövedelmi adataira sem tényelőadás, sem bizonyíték nem állt rendelkezésre, ezért a fizetendő tagdíj mértéke sem volt tényként megállapítható. Mindezek kiemelésével a Pp. 164. § (1) bekezdés alapján a bizonyítás sikertelenségének jogkövetkezményét az elsőfokú bíróság helytállóan alkalmazta.

Az alapszabály 22.f.4. pont alapján az alperes képviselőjének ellátására a peres felek 2011. szeptember 8. napján megbízási szerződést kötöttek. A szerződésben az alperes vállalta, hogy tagsági viszonyát három évig fenntartja. Az alapszabály kizárólag pernyertesség esetére szabályozza a képviselt tag fizetési kötelezettségét, ugyanakkor pervesztesség esetére, illetve a megbízási szerződés megszegése esetére rendelkezést, fizetési kötelezettséget nem tartalmaz. A Vezetőségi Testületi határozat a jogi képviselő ellátásáról az alapszabályban rögzítettek túlmenően a tag fizetési kötelezettségét nem szabályozza a megbízás felmondása esetén kívül. E határozat a felperesi szakszervezet díjfizetési kötelezettségére vonatkozó rendelkezéseket tartalmaz az eljárás jogi képviselő irányában, ugyanakkor szövegezésében nem utal a felperes által hivatkozott és csatolt

díjtáblázatra. A díjtáblázatból nem következik, hogy a felperes fizetett a ténylegesen eljáró képviselőnek és milyen összeget, illetve hogy azt a tag köteles lenne adott esetben megfizetni a felperesnek.

Az elsőfokú bíróság helytállóan emelte ki, hogy a tagsági viszony önkéntes. Melyből következően a tagság megszüntetésére is korlátozás nélkül jogosult a tag. Ezzel összhangban a felperes alapszabálya sem tartalmazza és tartalmazhatja a tagsági viszony fenntartásának kötelezettségét.

A megbízási szerződésben a tagsági viszony három éves időtartamban fenntartási kötelezettség kikötése - a fentebb kifejtettek alapján - a megbízási jogviszonyból, annak tartalmából, valamint a felperes alapszabályából nem következik.

A peres felek között létrejött megbízási szerződés egy blanketta szerződés, amelyet a formája alapján is a felperes több hasonló ügyletkötésnél felhasznált. Arra adat nincs, és a megbízási szerződés tartalmából sem következik, hogy ezt a kikötést a felek külön, egyedileg megtárgyalták, a felperes külön tájékoztatta e kikötésről az alperest, illetve a figyelmét felhívta rá. Mindezek alapján a megbízási szerződésnek a tagsági viszony három év időtartamban történő fenntartási kötelezettségről szóló rendelkezése a Ptk. 205/A. § (1) bekezdés szerint a felperes által egyoldalúan meghatározott általános szerződési feltételnek minősül.

A Ptk. 474-479. § megbízási szerződésre vonatkozó rendelkezései nem tartalmazzák arra rendelkezést, illetve a tagsági, valamint a megbízási jogviszonyból sem következik, ezáltal a megbízási szerződéses gyakorlatban sem szokásos megállapodás, hogy megbízó szakszervezeti tag perbeli képviselőt a szakszervezet csak abban az esetben látja el, ha a tag meghatározott időtartamban vállalja a tagságának fenntartását. Ebből következően a Ptk. 205/B. § (2) bekezdés értelmében az a kikötés, amelyre a felperes igényét alapozta, nem vált a szerződés részévé. Ezért ezen kikötésre alapított keresete nem volt megalapozott.

Mindezek alapján a felperes megbízási szerződésre alapított követelését az elsőfokú bíróság helytállóan utasította el.

A fentiekre tekintettel annak nem volt ügydöntő jelentősége, és a per érdemi elbírálására kihatása, hogy az elsőfokú bíróság külön tájékoztatta-e a felperest a beadványa mellékleteinek hiányáról, ezért a Pp. 252. § (2) bekezdés alkalmazhatósága egyéb lényeges eljárási szabálysértés hiányában nem vetődött fel.

A Fővárosi Ítéltábla a kifejtettek értelemben a Pp. 256/A. § (6) bekezdés alapján alkalmazandó Pp. 253. § (2) bekezdés alapján az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

A felperes fellebbezése eredménytelen volt, az alperesnek igazolható költsége a fellebbezési eljárásban nem merült fel, ezért a Pp. 78. § (1) bekezdés szerinti fellebbezési eljárási költség viseléséről a másodfokú bíróság nem határozott.

A felperes személyes illetékmentessége folytán le nem rótt fellebbezési illetéket az 1990. évi XCIII. törvény 74. § (3) bekezdés alapján alkalmazandó 6/1986.(VI.26.) IM. Rendelet 13. § (1) bekezdés és 14. § szerint az állam viseli.

Budapest, 2015. augusztus 27.

. Németh László s.k.
tanácselnök

. Merőtey Anikó s.k.. Molnár Ágnes s.k.
előadó bíró

bíró

A kiadmány hitelélül:

Réczi Imréné
bíróági ügyintéző